

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่
ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

**Management Strategies of Secondary Schools in the Highlands in Chiang
Mai Province According to the Concept of Reducing
Educational Inequality**

ณัฐสุดา เกษา,

เกรียงไกร สัจจะหลัทย และ สุบิน ยुरารัช

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Natsuda Kesa,

Kriangkrai Sajjaruethai and Subin Yurarach

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: natsuda.kes@spumail.net

บทคัดย่อ

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง และกรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 2) วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ 3) พัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูง จำนวน 48 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 22 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือการวิจัย คือ แบบประเมิน แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี $PNI_{modified}$

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับร้อยละ 95 และกรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับร้อยละ 100 2) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง พบว่า จุดแข็ง คือ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานบุคคล จุดอ่อน คือ การสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การบริหารงานทั่วไป การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน การบริหารงานงบประมาณ โอกาส คือ นโยบายด้านการศึกษา สภาพสังคม และภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจ 3) ผลการพัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีจำนวน 3 กลยุทธ์

* วันที่รับบทความ : 28 มีนาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 26 เมษายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 27 เมษายน 2567

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูง; แนวคิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา; โรงเรียนบนพื้นที่สูง

Abstract

This research is a Multi-phase mixed method research. The objectives of this research were to 1) study the conceptual frameworks for highland secondary school management and educational inequality reduction; 2) analyze the strengths, weaknesses, opportunities, and threats (SWOT) of highland secondary school management in Chiang Mai; and 3) develop and evaluate strategies for managing highland secondary schools in Chiang Mai. The population consisted of 48 highland school administrators, with a sample of 22 secondary school administrators selected through simple random sampling. Research instruments included evaluation forms and questionnaires. Data analysis employed content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, and PNI modified. The results of research were as follows: 1) The conceptual framework for highland secondary school management was 95% appropriate, while the framework for reducing educational inequality was 100% appropriate. 2) SWOT analysis revealed strengths in academic and personnel management; weaknesses in understanding and accepting differences, learning environment, general administration, staff development, technology integration, and budget management; opportunities in education policies and social conditions; and threats in economic conditions. 3) Three strategies were developed and evaluated for managing highland secondary schools in Chiang Mai province.

Keywords: Strategies for Managing Schools in Highland Areas; Educational Inequality; Highland Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) อย่างไรก็ตาม ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษายังคงเป็นปัญหาสำคัญในหลายพื้นที่ของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและพื้นที่สูง ซึ่งมักประสบปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

จังหวัดเชียงใหม่เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของพื้นที่ที่มีความท้าทายในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เนื่องจากมีภูมิประเทศที่หลากหลาย ประกอบด้วยทั้งพื้นที่ราบและพื้นที่สูง โดยมีชุมชนบนพื้นที่สูงจำนวนมาก ซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, 2563) ลักษณะภูมิประเทศที่ซับซ้อนนี้ส่งผลให้เกิดความท้าทายในหลายด้าน เช่น 1) การเข้าถึงสถานศึกษา 2) ความขาดแคลนครู 3) ข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเทคโนโลยี 4) ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม 5) ความยากจนและปัญหาทางเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ การจัดการศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในพื้นที่สูง จึงเป็นพื้นที่ที่มีความท้าทายในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัด

เชียงใหม่ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งในด้านภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และทรัพยากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและโอกาสทางการเรียนรู้ของนักเรียน (วิทยา เมฆขำ, 2562) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่

แนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้กำหนดให้การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) โดยเฉพาะในเป้าหมายที่ 4 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (UNESCO, 2020) UNESCO เน้นย้ำว่าการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาไม่เพียงแต่เป็นเรื่องของการเข้าถึงการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคุณภาพของการศึกษาที่ได้รับด้วย โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบการศึกษาที่ครอบคลุม (inclusive education) ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนทุกกลุ่ม รวมถึงกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาส (UNESCO, 2020) ในบริบทของประเทศไทย การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ว่าด้วยการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) แผนนี้มุ่งเน้นการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3) ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560.) แผนการศึกษาแห่งชาติยังระบุมาตรการสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำ เช่น การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย และการพัฒนาฐานข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูง ตลอดจนเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อสร้างโอกาสและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เยาวชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ และนโยบายการศึกษาของประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง และกรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. เพื่อพัฒนา และประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multi - Phase Mixed Method Research) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

ระยะที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง และกรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือวิจัย แบบวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบ ประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง และกรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

1.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิด ผู้ให้ข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1) ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิด 2) แบบประเมินเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) วิเคราะห์ค่าดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยใช้สูตรของโรวินेलลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977) พบว่า มีค่าดัชนีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.85 - 1.00

1.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง และเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม

1.5 นำผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล และกรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ระยะที่ 2 วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ

2.2 จัดทำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นไปได้ และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1) ร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นไปได้ และสภาพที่พึงประสงค์ 2) แบบประเมินเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) วิเคราะห์ค่าดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.90

2.4 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน 30 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือวิจัย ร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นไปได้ และสภาพที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.956

2.5 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล โดยระบบออนไลน์ Google Form กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง(ทุรกันดาร) (ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ) โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random sampling) ในการสุ่มด้วยวิธีจับฉลาก (Lottery) (Koul, 1984 : 111) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดหมายเลขประจำตัวให้แก่ประชากร 2) นำหมายเลขประจำตัวมาจัดทำเป็นฉลาก 3) จับฉลากขึ้นมาได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 โรงเรียน รวม 22 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้สถิติเพื่อบรรยายคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้สถิติ เพื่อบรรยายสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นไปได้ และสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ความต้องการโดยใช้ค่า $PNI_{Modified}$

2.6 วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามที่ตอบกลับ การวิเคราะห์ข้อมูล SWOT Analysis

ระยะที่ 3 พัฒนา และประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

3.1 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เครื่องมือวิจัย ตารางวิเคราะห์แบบเมทริกซ์ โดยจับประเด็นรายคู่ (TOWS Matrix Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์แบบเมทริกซ์ โดยจับประเด็นรายคู่ (TOWS Matrix Analysis)

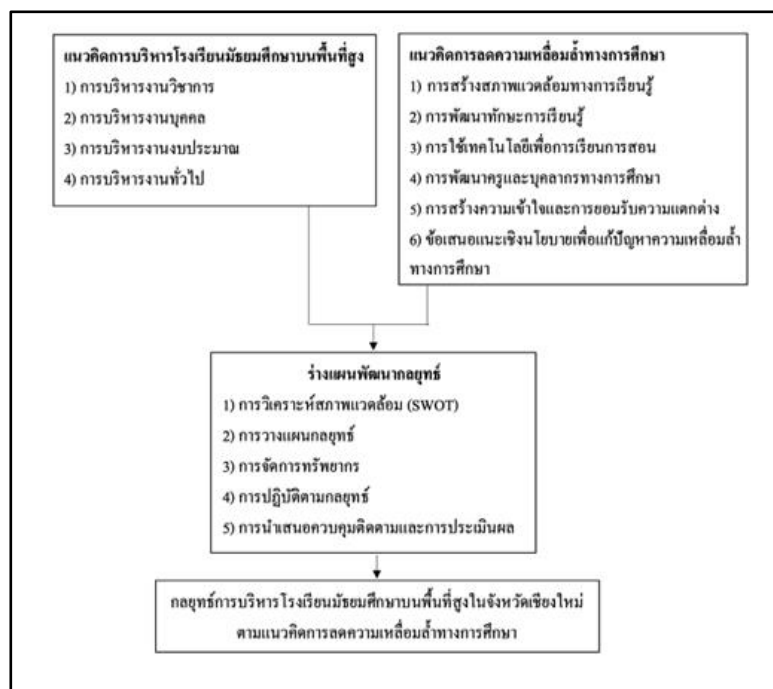
3.2 ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง ของร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (ฉบับที่ 1) เป็นรายบุคคล ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของกลยุทธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

3.3 ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (ฉบับที่ 2) โดยสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Technique) ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9

ท่าน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการประชุมกลุ่ม 2) แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของกลยุทธ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นหลัก เพื่อสรุปสาระสำคัญ เป็นมาตรการเชิงรุกที่สอดคล้อง เหมาะสมและมีความเป็นไปได้

3.4 ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เครื่องมือวิจัย แบบสรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Technique) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นหลัก เพื่อสรุปสาระสำคัญเป็นมาตรการเชิงรุกที่สอดคล้อง เหมาะสม และมีความเป็นไปได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปรากฏผลวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง ในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ (n=5)					
	เหมาะสม		ไม่แน่ใจ		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง						
1.1 การบริหารงานวิชาการ	5	100	0	0	0	0
1.2 การบริหารงานบุคคล	4	80	1	10	0	0
1.3 การบริหารงานงบประมาณ	5	100	0	0	0	0

1.4 การบริหารงานทั่วไป	5	100	0	0	0	0
ค่าเฉลี่ย	4.75	95	0.25	5	0	0
2. การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา						
2.1 การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	5	100	0	0	0	0
2.2 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้	5	100	0	0	0	0
2.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	5	100	0	0	0	0
2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	5	100	0	0	0	0
2.5 การสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง	5	100	0	0	0	0
2.6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	5	100	0	0	0	0
ค่าเฉลี่ย	5	100	0	0	0	0
ค่าเฉลี่ย 2 กรอบแนวคิด	4.88	98.00	0.12	2	0	0

จากตารางที่ 1 พบว่าในภาพรวมผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับร้อยละ 98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้ 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับร้อยละ 95 2) กรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับร้อยละ 100 โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้กำหนดนิยามศัพท์ทุกตัวแปรของกรอบแนวคิดในงานวิจัยเมื่อส่งแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

2. วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปรากฏผลวิจัยดังตารางที่ 3 – 4

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัด เชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	PNI _{modified} (1)	PNI _{modified} (2)	ผลการจัด กลุ่ม	การวิเคราะห์ สภาพแวด ล้อมภายใน
1. การบริหารงานวิชาการ	0.12	0.16	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การบริหารงานบุคคล	0.22	0.27	ต่ำ	จุดแข็ง
3. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้	0.50	0.25	สูง	จุดอ่อน
4. การสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง	0.28	0.35	สูง	จุดอ่อน
5. การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	0.27	0.31	สูง	จุดอ่อน
6. การบริหารงานทั่วไป	0.26	0.31	สูง	จุดอ่อน
7. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	0.35	0.21	สูง	จุดอ่อน
8. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน	0.22	0.31	สูง	จุดอ่อน
9. การบริหารงานงบประมาณ	0.25	0.3	สูง	จุดอ่อน

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวม พบว่า จุดแข็ง คือ การบริหารงาน วิชาการ และการบริหารงานบุคคล จุดอ่อน คือ การสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง การสร้าง สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การบริหารงานทั่วไป การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน การบริหารงานงบประมาณ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัด เชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยภาพรวม

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	PNI _{modified} (1)	PNI _{modified} (2)	ผลการจัด กลุ่ม	การวิเคราะห์ สภาพแวด ล้อมภายใน
1. นโยบายด้านการศึกษา	0.13	0.23	ต่ำ	โอกาส
2. สภาพเศรษฐกิจ	0.19	0.25	สูง	ภาวะคุกคาม
3. สภาพสังคม	0.17	0.23	ต่ำ	โอกาส

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวม พบว่า โอกาส คือ นโยบายด้าน การศึกษา และสภาพสังคม และภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจ

3. ผลการพัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 คือ การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงโดยเพิ่มการมีส่วนร่วมกับชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 คือ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพะทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับการทำงานบนพื้นที่สูง และให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เท่าเทียม

กลยุทธ์ที่ 3 คือ การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้

แผนภาพที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับร้อยละ 95 สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นที่ยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) และกรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับร้อยละ 100 สอดคล้องกับแนวคิดของ สุภางค์ จันทวานิช (2557) ที่เสนอ

ว่าการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ การพัฒนาบุคลากร และ การใช้เทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยุทธ ศิริสุทธิ (2560) ที่พบว่าการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่สูงต้องคำนึงถึงการลดความเหลื่อมล้ำและการสร้างโอกาสทางการศึกษาเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) ที่เสนอว่าการบริหารการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลควร มีการปรับใช้แนวคิดให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของพื้นที่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีระ รุญ เจริญ (2553) ที่พบว่าการบริหารโรงเรียนในพื้นที่พิเศษต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและ วัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงประกอบด้วย 4 ด้านหลัก ได้แก่ การ บริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้อง กับแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) กรอบแนวคิดนี้ได้รับการ ประเมินความเหมาะสมที่ร้อยละ 95 แสดงให้เห็นว่ายังมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาเพิ่มเติม สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2555) ที่เสนอว่าการบริหารโรงเรียนในพื้นที่พิเศษอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ การบริหารให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อรองรับความท้าทายเฉพาะของพื้นที่

กรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กรอบแนวคิดนี้ได้รับการประเมินว่ามีความ เหมาะสม 100% ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การสร้าง ความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการ ศึกษา ความเหมาะสม 100% นี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2557) ที่เสนอว่าการแก้ปัญหาความ เหลื่อมล้ำทางการศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นองค์รวม ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ การพัฒนาบุคลากร และ การใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ จิตระดับ (2558) ที่พบว่าการลดความ เหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและการสร้างความเข้าใจในความ หลากหลายทางวัฒนธรรม

การเปรียบเทียบระหว่างสองกรอบแนวคิด การที่กรอบแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ได้รับการประเมินที่สูงกว่า (100% เทียบกับ 95%) อาจสะท้อนให้เห็นว่าการลดความเหลื่อมล้ำเป็นประเด็นที่ มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของพื้นที่สูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษม วัฒนชัย (2559) ที่พบว่าการลด ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลทั้งสองกรอบ แนวคิดมีความสำคัญและเชื่อมโยงกัน โดย อีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2560) เสนอว่าการบริหารโรงเรียนที่ มีประสิทธิภาพเป็นพื้นฐานสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2. จุดแข็ง ของการบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการที่เป็นจุดแข็ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร โคตรบรรเทา (2560) ที่พบว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียนบนพื้นที่สูง โดยเฉพาะการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ส่วนการบริหารงานบุคคลที่เป็นจุดแข็งนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณดี สุธาพาณิชย์ (2562) ที่ชี้ให้เห็นว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล

จุดอ่อน ของการบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คือ การสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่าง การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การบริหารงานทั่วไป การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และการบริหารงานงบประมาณ จุดอ่อนเหล่านี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุ หยกจินดา (2561) ที่ระบุว่าโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลมักประสบปัญหาด้านการขาดแคลนทรัพยากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย นอกจากนี้ประเด็นการสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่างยังสอดคล้องกับงานของ ทิพวรรณ บุญเพ็ง (2563) ที่เน้นย้ำความสำคัญของการจัดการศึกษาที่ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่สูง

โอกาส ของการบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คือ นโยบายด้านการศึกษา และสภาพสังคม โอกาสด้านนโยบายการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ รุญเจริญ (2562) ที่เสนอว่านโยบายการศึกษาที่เหมาะสมเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล ส่วนโอกาสด้านสภาพสังคมนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย วรภิเษมสกุล (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการศึกษาบนพื้นที่สูง

ภาวะคุกคาม ของการบริหารโรงเรียนบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คือ สภาพเศรษฐกิจ ภาวะคุกคามด้านสภาพเศรษฐกิจสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษญา ดำรงค์พิวัฒน์ (2563) ที่พบว่าความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล โดยเฉพาะในด้านการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสทางการศึกษา

3. พัฒนาและประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยเพิ่มการมีส่วนร่วมกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เอี่ยมดี (2562) ที่พบว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่สูง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2563) ที่เสนอว่าการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงบริบทท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพทางอารมณ์ที่เหมาะสมและให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เท่าเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ บุญเพ็ง (2563) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีความเข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมท้องถิ่นบนพื้นที่สูง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและเหมาะสม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1998) ที่เน้นย้ำความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทที่ท้าทายเช่นพื้นที่สูง

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย วรภิรมย์สกุล (2564) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานานพื้นที่สูงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาการศึกษา นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein (2018) ที่เสนอโมเดลการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการจัดการศึกษา โดยเน้นการใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้

ทั้งสามกลยุทธ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการบริหารโรงเรียนที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยคำนึงถึงบริบทเฉพาะของพื้นที่สูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษญา ดำรงค์พิวัฒน์ (2563) ที่เสนอว่าการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การพัฒนาครู และการมีส่วนร่วมของชุมชน การนำกลยุทธ์เหล่านี้ไปปฏิบัติอาจมีความท้าทาย โดยเฉพาะในด้านงบประมาณและทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ วิษณุ หยกจินดา (2561) ที่ระบุว่าโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลมักประสบปัญหาด้านการขาดแคลนทรัพยากร ดังนั้น การสนับสนุนจากภาครัฐและการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนกลยุทธ์เหล่านี้ให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะสำหรับโรงเรียนบนพื้นที่สูง ที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและวัฒนธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการออกแบบหลักสูตร

1.2 ควรมีการจัดทำแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์และความเข้าใจในบริบทพื้นที่สูง

1.3 ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูง โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

2.1 ควรมีการนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงในโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อประเมินผลและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยเฉพาะในประเด็นการระดมทรัพยากรและการสร้างความร่วมมือกับชุมชน

2.3 ควรมีการพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาบนพื้นที่สูงในจังหวัดอื่นๆ เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

3.2 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีประสิทธิภาพ

3.3 ควรมีการศึกษาลักษณะระยะยาวของการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยเฉพาะในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนและชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2559). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2560). การบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่สูง: แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 19 (2), 286-300.
- ทิพวรรณ บุญเพ็ง. (2563). การจัดการศึกษาที่ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่สูง. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 48 (3), 123-138.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *การบริหารโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ*. กรุงเทพมหานคร: ขาวฟ้า.
- ธีระ รุญเจริญ. (2562). นโยบายการศึกษากับการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 30 (2), 1-15.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2560). *การบริหารการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ประเวศ วะสี. (2557). *การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: มุมมองเชิงระบบ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- พิชญา ดำรงค์พิวัฒน์. (2563). ผลกระทบของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจต่อคุณภาพการศึกษาในพื้นที่
ห่างไกล. *วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ*. 11 (21), 45-62.
- วรรณดี สุภาพาณิชย์. (2562). การบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล.
วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 (1), 198-211.
- วิจารณ์ พานิช. (2563). *การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษาพื้นที่สูงภาคเหนือ*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิทยา เมฆขำ. (2562). ความท้าทายในการจัดการศึกษานานพื้นที่สูง: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 21 (4), 122-137.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็น และบทวิเคราะห์*.
กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิชญ์ หยกจินดา. (2561). ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล: กรณีศึกษาภาคเหนือของ
ประเทศไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 20 (2), 189-204.
- สมชาย วรภิรมย์สกุล. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษานานพื้นที่สูง. *วารสารครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 49 (1), 78-93.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2558). การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล: บทบาทของครูและชุมชน.
วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 43 (3), 1-15.
- สมศักดิ์ เอี่ยมดี. (2562). การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูง. *วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 21 (1), 156-171.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด
การศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร:
พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2563 - 2565)*.
เชียงใหม่: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2555). *การบริหารโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ: แนวคิดและการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร:
วัฒนาพานิช.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนบนพื้นที่สูง: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 19 (1), 78-92.

- สุภางค์ จันทวานิช. (2557). *การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: มุมมองเชิงสังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Epstein, J. L. (2018). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. New York: Routledge.
- Goleman, D. (1998). *Working with emotional intelligence*. New York: Bantam Books.
- Koul, L. (1984). *Methodology of educational research*. New Delhi: Vikas Publishing House.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*. Dutch Journal of Educational Research, 2, 49-60.
- UNESCO. (2020). *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all*. Paris: UNESCO.